El dia que Josep Pla va patir un infart

Destino recupera un text sovint desapercebut dins l'obra completa de l'autor acompanyant-lo d'un parell d'articles de la seva experiència amb el tifus

«Així, doncs, vaig fer un infart de miocardi», arrenca Josep Pla al seu pur estil el text on explica com, «un dia d'estiu normalíssim», la matinada del 18 d'agost de 1972, va patir un infart al mas de Llofriu. Després de la magna biografia publicada el 2024 per Xavier Pla, pocs detalls s'escapen ja de la vida del palafrugellenc més il·lustre, però Destino recupera, aquí, per separat, un text que, si bé és cert que ha despertat interès al món de la medicina (i es tracta en la biografia en la pàg.1355 i ss.), sovint ha passat desapercebut dins l'Obra completa planiana. Un infart de miocardi, que clou les Notes per a Sílvia, s'acompanya, ara, d'un parell d'articles vinculats al tifus que afectà Pla el 1942 i d'un petit «suplement documental» amb manuscrits dels articles i informes de la clínica. Hi haurà presentació a Palafrugell el 12 de desembre, amb el Dr. Ramon Brugada Terradellas, la metge de família Eva Carpintero, Xavier Pla i l'editor Jordi Cornudella.

La portada del llibre publicat per Destino. / Grup 62

Sergi Pàmies afirma, en el pròleg, que aquest és «un llibre de viatges encobert». Efectivament, Pla hi narra el que fa per sopar a L'Escala la nit de l'infart, així com l'estada a la Clínica Corachan de Barcelona per recuperar-se. El resultat és un text ple d'observacions i en què l'autor, tornant a citar Pàmies, es mostra «gran, vulnerable, espantat» i estoic. L'escrit data de poc d'un mes després dels fets, així que Pla encara recordava bé un dolor «opressiu, de límits triangulars: un triangle invertit amb la base a la nou del coll i la punta del vèrtex posada sobre la barra davantera del tòrax». L'infart li feu passar una nit terrible, buscant repòs a l'estil dels gossos «quan estan malalts o són vells», fins i tot ajaçant-se sobre l'estora.

Ara bé, Pla no perd en cap moment el seu potent caràcter. Durant l'infart, assegura que «el pànic que vaig anar tenint en relació amb el cor anà creixent. Ara haig de dir que, en el curs d'aquestes hores, no vaig arribar a sentir mai una obsessionant preocupació mortuòria». Més endavant, dialogant amb el metge: «–Vostè sembla molt estoic... –I com vol que sigui? No hi ha més remei». Igualment, amb un masclisme d'època, diu ser conscient que la recuperació anava bé quan va començar a fixar-se en les minifaldilles de les infermeres.

Les divagacions i apunts filosòfics tan característics del palafrugellenc també apareixen, com pinzellades, a Un infart de miocardi. Més enllà del cor i la malaltia –l'infart és «l'entrada a la vellesa passant per la porta gran i sense gaires compliments»– o la seva clàssica apologia del tabac, parla tant del corball com del caràcter de la (in)felicitat, tant del cafè com de l'ofici del periodista o l'obra de Flaubert. També hi revela el «secret de la vida»: «Jo soc partidari dels capricis (si això s'acaba s'acabaran els artistes), que tothom faci el que li sembli i el que li agradi –sense arribar al lladronici, és clar. Aquest és el secret de la vida». En una prosa exemplar, Pla ja se'n dona, de capricis, i això el fa artista. El text deixa perles com l'expressió «l'ascensor m'hissà», de la mateixa «grandesa humana» que ell troba en una frase d'Isaac Newton.

També és d'una particular bellesa poètica el segon dels articles afegits a l'apèndix, Crepuscles, especialment quan menciona les mimoses o el color d'albercoc. El primer, Malalt. El tifus. Els somnis, té un caràcter prou similar a Un infart de miocardi. De fet, arrenca «Pel febrer de 1942 continuo malalt. Vaig fer un tifus». L'autor d'El quadern gris o Girona, un llibre de records també recorda el tifus, en el text principal, com l'única malaltia que va tenir de gran. Més tard, el 1981, una malaltia, justament, se l'enduria.

Notícies relacionades

Ja que Pla es definí, a Notes sobre París, com «un indubtable viatger de ferrocarril», fora bo afegir que aquestes notes sobre el seu infart de miocardi es llegeixen perfectament en un trajecte Girona-Barcelona. Encara més si, com és tristament habitual, les circumstàncies allarguen l'espera i el viatge. En tot cas, endur-se un llibret bo i agradable com aquest permet fer com el poeta que, siempre sobre la madera de su vagón de tercera, viatjava «ligero de equipaje», però fer-ho carregat amb el plaer de la lectura, que tan bé va saber llegar-nos Pla.

Subscriu-te per seguir llegint

Font de l'article: https://www.diaridegirona.cat/cultura/2026/11/22/dia-josep-pla-patir-infart-136489213.html